

[Helge Larsen.]

håndskriftsamling til Københavns universitet, fordi han kunne regne med, at der her ville være de bedste betingelser, for at håndskrifterne kunne blive bevaret under betryggende forhold; og mon ikke det hensyn for ham har været det afgørende ved dispositionerne over dem i testamentet? På den baggrund forekommer det mig, at al diskussion om Danmarks juridiske ret til håndskrifterne er unødigt, og for at gøre min stilling på det punkt ganske klar, vil jeg gerne sige, at jeg er sikker på, at en henvendelse til domstolen i Haag ville bekræfte Danmarks juridiske ret til håndskrifterne, således at en pligt til udlevering ingen sinde kan være til stede.

I den periode, håndskrifterne har været i Københavns universitets besiddelse, har de givet grundlag for en rig og værdifuld forskning, som har givet os et kendskab til Islands og Nordens middelalder, der er blevet en fællesnordisk kulturarv, ja, man kan vel godt sige europæisk kulturarv.

De fleste og mest betydende af håndskrifterne er blevet udgivet og kommenteret, og der arbejdes stadig med udgivning og kommentering ud fra de nyeste forskningsresultater og forskningsmuligheder, således at der stadig kan føjes nye led til vor viden om og forståelse af middelalderens kultur.

Islandske, danske, svenske og norske forskere og videnskabsmænd fra snart alle europæiske lande finder stadig nye forskningsopgaver i håndskrifterne, der således er blevet et eksempel på videnskabens internationale karakter. Derfor smerter det mig i disse dage at se — navnlig i akademiske kredse — den stærkt nationalt prægede begrundelse, der gives for at nægte at være med til at give Island den gave, det her drejer sig om. Der er for mig ikke den mindste tvivl om, at folketinget kan træffe dispositioner vedrørende den arnamagnæanske samling. Det er en naturlig forudsætning for sådanne dispositioner, at ånden i Arne Magnussens testamente respekteres, og det gør den, når det sikres, at disse håndskrifter fortsat bevares og kan stilles til rådighed for forskningen, og det kan de selvfølgelig i det islandske universitets besiddelse.

Det er indlysende, at for igangværende forskningsarbejder kan det betyde vanske-

ligheder, når den arnamagnæanske samplings manuskripter skal deles. Jeg fremhæver imidlertid, at der i aftalen med Island netop er taget hensyn hertil ved bestemmelserne om, at der i givet fald kan gå indtil 25 år før håndskrifternes overførelse til Island, og jeg vil gerne hertil føje, at man bør naturligvis vise igangværende forskningsarbejde al mulig hensyntagen; men mon de praktiske vanskeligheder — som jeg vel forstår i dag kan synes at tårne sig op for forskere, der har været vant til gennem lange tider at have dokumenterne i København — nu også bliver så store, som man frygter? Moderne teknik bidrager også her til at mindske afstanden og lette vanskelighederne. Endvidere vil jo nu samarbejdet mellem dansk og islandsk videnskab blive langt mere indgående end tidligere, hvad der forhåbentlig bliver til fordel for begge parter, og hvad der vil ligge i forlængelse af den internationale karakter, der allerede er knyttet til forskning i den arnamagnæanske samling. Jeg er overbevist om, at man snart vil påskønne dette netop ud fra det synspunkt, at forskning og videnskab ikke kan være snæver national, men i bedste forstand må være international.

Jeg giver derfor på mit partis vegne fuld og hel tilslutning til de af den højtærede udenrigsminister og den højtærede undervisningsminister fremsatte forslag, og jeg håber, at de kan føres gennem tinget så betids, at gaven til det islandske folk formentlig kan være i orden til det islandske universitets 50 års jubilæum. Og lad mig føje endnu en ting til: der er intet land, hvor en levende tradition med rod i de islandske håndskrifter er så stærk som i Island, intetsteds er denne enestående litteratur folkeeje som i Island. Den kendes, og den læses den dag i dag i snart sagt hvert islandsk hjem, og den er en inspiration for moderne islandsk digtning, som også vi i høj grad værdsætter. Derfor er jeg overbevist om, at håndskriftgaven vil blive modtaget i den ånd, den gives i, og jeg nærer ikke tvivl om, at den vil styrke samfølelsen mellem Danmark og Island og udbygge den nordiske fællesskabsfølelse.

Aksel Larsen: Det er min opfattelse, og jeg tror, den deles af hele min gruppe, at de islandske håndskrifter er islandsk folke-